

Sešla jsem se s malířem Jakubem Špaňhelem (*1975) v jeho ateliéru na Národní třídě. Nejdříve mi ukázal, na čem pracuje a pustili jsme se do rozhovoru.

Když jsi studoval u Knížáka a Davida, věnuješ se i jiným oblastem umění než malbě?

Věnuju se jenom malbě, ale vybral jsem si Jirku Davida a Milana Knížáka, protože to byly konceptuální ateliéry, já mám takovej svůj styl zhruba od prváku a nechtěl jsem strávit Akademii v malířském ateliéru, kde jenom slyšíš šustit štětce a nic se k tomu neříká. Takže jsem se chtěl v těch konceptuálních ateliérech něco dozvědět a ty debaty tam pro mě byli hrozně zajímavý a přínosný.

A co střední škola? Už jsi tenkrát věděl, že chceš malovat?

Chodil jsem na umělecko-průmyslovou školu v Ostravě.

Já jsem měl vlastně celkem jednoduchou cestu v tom, že jsem chtěl malovat už jako malej kluk, a máma mě v tom podporovala. Takže já jsem si tak maloval, a jak děti mění pořad to svoje vysněný zaměstnání, tak já to měl vlastně jasný. Prostě mě to bavilo a chtěl jsem to dělat.

Byl jsi dobrý student?

No jasně, že jsem se taky flákal, ale já to mám dobrý, že mám ty svoje věci celkem rychle hotový, buď se to povede nebo ne a moc nad tímhle nepřemejšlim. U tý mojí malby to není moc konceptuální, takže když bych o tom jenom vyprávěl a nemaloval, tak se nikam nehnu.

Co ti nejvíc pomohlo v začátcích, než ses prosadil?

Hodně mi pomohl Jirka David, že mě v 19ti vzal na Akademii a dostal jsem se díky němu na nějaký společný výstavy, takže jsem měl trochu náskok díky tomu, že jsem začal vystavovat se staršíma lidma, zhruba o tu jednu generaci. Takže hodně lidí je pak překvapeno, když ke mě přijdou, myslí si, že jsem starší a že právě patřím k týhle generaci jako Jirka David.

To byla určitě výhoda, ne?

Jo, jasně, měl jsem to možná trochu ulehčený v tom, že jsem už tenkrát díky těm společnejm výstavám i něco prodal a že mě to teď živí.

Asi bys nemaloval podle toho, jak by to někdo jiný chtěl, když by ti to nesesedělo, že?

Naštěstí zatím nemusim. Vlastně taky je to možná trochu díky tomu, že mě vůbec nezajímají nebo spíš nebaví počítače a spousta spolužáků z Akademie se tomu tenkrát začala věnovat a mysleli si, že si takovou práci vydělaj, a vlastně kvůli tý grafice trochu vzdali svojí malířskou tvorbu a teď si malování dělaj jen tak bokem pro radost. Takže možná

šťěstí, že jsem byl tak „tupej“ na ten počítač, že jsem si řekl, že budu prostě malovat a buď to vyjde nebo ne.

Kde čerpáš inspiraci, podle čeho vybíráš náměty?

Jako diplomku jsem měl třeba sérii obrazů s interiéry kostelů, tím jsem se vlastně dostal trochu do povědomí, měl jsem pak výstavu na Staroměstský radnici, tak to mi taky pomohlo se trochu někam dál dostat. A vlastně už předtím jsem dělal různé interiéry, třeba prostory Akademie nebo u mojí babičky... takže z toho to tak nějak vyplynulo.

Navíc mě zajímá světlo a zjistil jsem, že třeba ty pražský barokní kostely se mi dobře malují. Možná je to i tím, že používám hodně černou, zlatou.

Nepřijde ti, že to pak působí tak trochu ponuře?

No říká se, že to mám takový ponurý, ale já se snažím malovat to, co vidím, a jako si někdo píše deník, tak já to maluju. Každý den holt taky nesvítí sluníčko.

Takže nevím, jestli je to vyloženě depresivní, ale je pravda, že veselý to tak úplně není, ale to život taky někdy ne.

No ale třeba taky rád maluju holky. Je to legrační, protože na škole jsem nesnášel figurální malbu a kreslení, vždycky nám seděli nějaký starý lidi....takže jsem si vždycky říkal, že tohle pak už NIKDY nebudu dělat. Ale nakonec jsem zjistil, že můžu malovat i pro mě krásný lidi a krásný těla a dělat si to podle svého. Takže to je taková moje radost.

Vystřídal jsi hodně ateliérů? Tady na Národní třídě máš krásný prostory, jsi tu už dlouho?

Na Akademii je to chyba těch studentů, že malují v nějakým kamrlíku, když tam mají dobrý prostory. Ty ateliéry jsou super, takže já jsem maloval tam, a pak to právě tak navázalo, že když jsem končil Akademii, tak jsem třeba bydlel 4 roky u Jirky Davida a něco jsem mu pomáhal v ateliéru. Pak ten Václavák, pak jsem šel na Národní. Takže jsem měl štěstí, že od té doby, co jsem v Praze, mám prostor na děláni těch svejch velkejch věcí.

Ty jsi z Karviné, vracíš se tam někdy?

No spíš do Ostravy, tam jsem chodil na střední. Mám ten kraj rád, ale jak už jsem dlouho v Praze, tak se cejtím víc doma tady. To tak máš vždycky, že se cejtíš dobře tam, kde máš známý a kamarády, a to je pro mě momentálně Praha.

Nelákalo tě jet i někam do zahraničí? Třeba na delší dobu?

No já si nechal trochu utéct jednu stáž, což je možná trochu chyba, ale byl jsem línej se pořádně naučit anglicky. Spíš cestuju tak, že se někam jedu podívat tak na tejdén - mám celkem projetou Evropu. Nebo jsem byl například měsíc v Berlíně, měl jsem tam půjčený ateliér a maloval jsem tam.

Nějaká oblíbená země, místo, město?

Baví mě třeba Španělsko (ještě aby ne, když se jmenuju *Španěl*). Hodně se mi líbí Madrid, už jsem tam byl několikrát. A vůbec ta jejich kultura, taky třeba jejich kuchyně. Nebo Itálie. Obě ty země mají něco do sebe. Ale myslím, že č.1 v umění je pořád New York.

Co zahraničí a tvoje tvorba?

Už jsem pár věcí v zahraničí prodal, tak myslím, že to je dobrej začátek, snad to je dobře rozjetý. Uvidíme, jak se to bude vyvíjet.

Přijde mi, že ty máš hodně osobitý styl....

Já se tomu právě snažím trochu bránit, podle mě je dobrý hodně čerpat a sledovat dění, když je člověk mladej a začíná. Taky si myslím, že je dobrý vědět NE úplně všechno. Ale tak každý má tu cestu jinou, tohle je jen můj osobní pohled na věc.